

Giovanni Boccaccio

Sokół

Rodzaj literacki: **epika**

Gatunek literacki: **nowela**

O CZYM TO JEST?

Zubożały szlachcic Federigo degli Alberighi zakochał się w pięknej wdowie, Monnie Giovannie. Bohater starał się o jej przychylność, ale nadaremnie, jednak polubił go jej synek. Pewnego dnia chłopiec zachorował. Wierzył, że sokół Alberighiego pomoże mu wyzdrowieć. Wobec tego kobieta postanowiła udać się na obiad do Alberighiego, by potem poprosić o sokola. Niczego nieświadomy mężczyzna, chcąc dobrze ugościć Giovannę, kazał ugotować sokola. Chłopiec niestety zmarł, ale kobieta doceniła poświęcenie Alberighiego i postanowiła wyjść za niego za mąż.

O CO CHODZI?

Nowela opowiada o **przewrotnej naturze losu i miłości**. Gdy Federigo był bogaty i szanowany, nie mógł zdobyć ukochanej, gdyż była ona uczciwą mężatką. Dopiero gdy stracił majątek, a ona została wdową i umarł jej synek, los połączył ich ze sobą. **Droga do najwyższego szczęścia prowadzi jednak przez utratę wszelkiej nadziei** – Federigo zabił sokola, więc nie może pomóc Monnie Giovannie. Jednak właśnie to poświęcenie sprawia, że kobieta docenia jego szlachetność i obdarza go miłością. Nowela kończy się szczęśliwym małżeństwem, jednak bohaterowie **musieli przejść przez cierpienia i stracić wszystko**, co posiadali, by to stało się możliwe.

AUTOR

Giovanni Boccaccio – ur. w 1313 r. we Włoszech, był jednym z pierwszych renesansowych humanistów. Większość życia poświęcił na samodzielną twórczość literacką, a także studia z literatury i kultury antycznej oraz komentowanie dzieł Dantego. Jednym z jego największych osiągnięć literackich jest *Dekameron*.

CZAS I MIEJSCE AKCJI

Zapamiętaj! Czas i miejsce akcji *Sokoła* różnią się od czasu i miejsca *Dekameronu*. Wynika to z tzw. **budowy szkatułkowej utworu**.

Czas akcji:

Czas wydarzeń nie jest precyzyjnie określony, można jedynie wnioskować, że wydarzenia dzieją się w lecie.

Miejsce akcji:

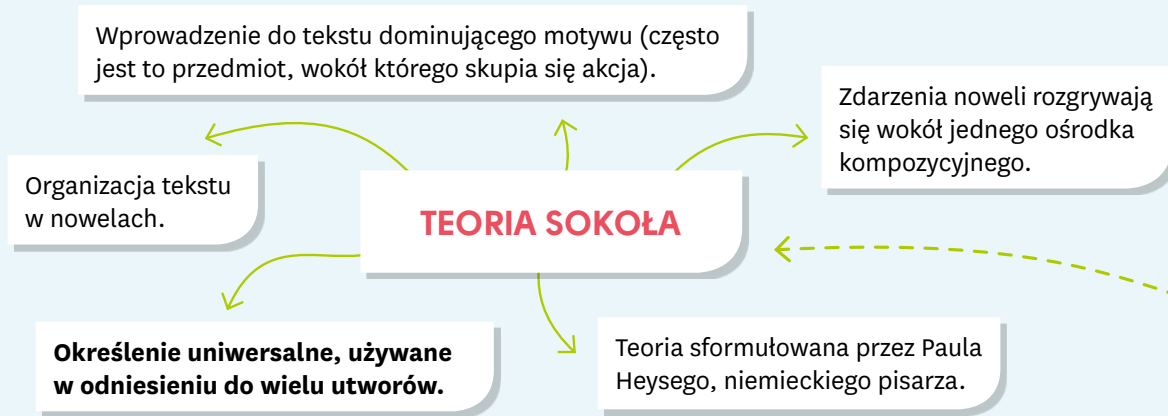
Akcja *Sokoła* dzieje się we Florencji.

TYTUŁ

Tytułowy sokół to **ptak należący do Federiga**. Akcja koncentruje się wokół niego, to on powoduje zmianę życia obojga głównych bohaterów.

KOMPOZYCJA SZKATUŁKOWA

Jest to **kilka poziomów narracyjnych utworu, zawierających się jeden w drugim**. Najszersza jest główna narracja *Dekameronu*, mówiąca o dżumie i o ucieczce młodych ludzi do wiejskiej posiadłości. Na drugim poziomie Fiametta opowiada o Domenichim. Najmniejsza „szkatułka” to opowieść Domenichiego przytoczona przez Fiamettę, czyli zasadnicza treść *Sokoła*.

BOHATEROWIE

- **Monna Giovanna** – florencka dama, piękna kobieta, w której zakochał się Federigo. Uczciwa, honorowa i szlachetna, ocenia ludzi według ich postępowania, a nie stanu majątku. Jest kochającą matką, prosi Federiga o podarowanie sokoła dla chorego synka, mimo że takie zachowanie jej nie przystoi.
- **Federigo degli Alberighi** – florencki szlachcic, zakochany w Monnie Giovannie. Kiedyś bogaty, potem zubożały. Mężczyzna rycerski, wierny w miłości i zdolny do poświęceń. Właściciel sokoła, który polując, dostarcza mu pożywienie. Mimo to bez wahania poświęca sokoła, by ugościć ukochaną kobietę.
- **Synek Monny Giovanni** – chłopiec, który zaprzyjaźnia się z Federigiem, bardzo podoba mu się jego sokół. Pragnie go dostać, bowiem myśli, że dzięki temu mogłoby poprawić się jego zdrowie. Ostatecznie umiera.

SOKÓŁ JAKO NOWELA

(poszczególne części kompozycyjne)

- W **prologu** zostali scharakteryzowani główni bohaterowie.
- **Zawiązaniem akcji** jest owdowienie bohaterki i jej wyjazd (wraz z synkiem) do posiadłości położonej blisko siedziby Federiga.
- **Akcja się rozwija**: synek choruje i prosi o przyniesienie mu sokoła.
- **Moment kulminacyjny**: Federigo każe ugotować sokoła.
- **Perypetia**: Monna Giovanna wyjawia cel wizyty. Federigo nie może spełnić prośby.
- **Zakończenie**: bohaterka uświadamia sobie szlachetną naturę Federiga i zgadza się zostać jego żoną.

SOKÓŁ JAKO CZĘŚĆ DEKAMERONU

- *Dekameron* stanowi **cykl stu nowel**.
- Są one opowiadane przez dziesięciu różnych narratorów (siedem kobiet i trzech mężczyzn), którzy sami są bohaterami cyklu.
- Schronili się oni w podflorenckiej willi we Włoszech przed szalejącą w okolicy zarazą.
- Codziennie każdy z zebranych opowiada przyjacielom jedną opowieść (więc codziennie jest ich dziesięć).

Większy wybór nowel z *Dekameronu* znajdziesz w tej książce!

- Każdego dnia obowiązuje wybrany temat (są to m.in.: potępienie bogaczy, zmienność losu, pochwała sprytu, pochwała wielkoduszności, a także miłość i relacje damsko-męskie).
- *Dekameron* ukazuje **przekrojowy obraz społeczeństwa Renesansu**.
- **Sokół jest dziewiątą opowieścią piątego dnia, jego narratorką jest Fiammetta**. Tematem piątego dnia jest szczęście w miłości, osiągnięte po licznych trudach i niepowodzeniach.